

ਐਸ. ਐਸ. ਸਾਰੋਂ ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਕਪੂਰ ਚੰਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਮੁਦਈ

ਬਨਾਮ

ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ/ਬਦਲਾਕਾਰ

ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 2005 ਦੇ 858

20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2006

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 - ਐੱਸ. 65—ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਮੁਦਈ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ — ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ — ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ - ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ - ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ - ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ— ਸੈਕੰਡਰੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65(ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਲੀ ਨਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ, ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।, ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਜੋ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 65 ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਤਰੀਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਸ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਢਲਾ ਸਬੂਤ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

ਅਸਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਹੋਂਦ ਭਾਵ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਮਿਤੀ 13 ਜੂਨ, 1995 ਦੀ ਕਿਤੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ 10 ਅਗਸਤ, 2000 ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਨੇ 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ

ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 2 ਅਤੇ 3 ਖੁਦ ਨਾਲ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ ਭਾਵ 20 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ @ Rs. 40,000 ਪ੍ਰਤੀ ਬਿਘਾ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 1 ਦੁਆਰਾ 5,49,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸਬੰਧਤ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਜੇਕਰ ਬਿਆਨਾ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁ. 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ 5,40,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਭਾਵ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 2 ਅਤੇ 3 ਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਉਕਤ ਰਕਮ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 5,49,000 ਦੀ ਰਕਮ 16 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕਿਵੇਂ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਮਿਤੀ 13 ਜੂਨ, 1995, ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 6 ਅਤੇ 7)

ਡੀ ਖੰਨਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ.

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਰਮੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4

ਜੱਜਮੈਂਟ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ

5.5. ਸਰੋਂ ਜੇ.

(1) ਸਿੱਖਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 3 ਨੋਟਿਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਧਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(2) ਇਹ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 9 ਦਸੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸ਼੍ਰੀ. ਦਿਵਾਨ) ਸੰਗਰੂਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਜਵਾਬਦਾਤਿਆਂ ਨੰ: 2 ਤੋਂ 4 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਿਤੀ 13 ਜੂਨ, 1995

(3) ਮੁਦਈ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਪਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1) ਦੁਆਰਾ 20 ਜੂਨ, 1996, 15 ਨਵੰਬਰ, 1996 ਅਤੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 12 ਬਿਘੇ 13 ਬਿਸਵਾਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੈਂਡ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੁਦਾਇਕ ਨੰ: 1) ਦੁਆਰਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ: 4) ਅਤੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 18 ਦਸੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ। (ਮੁਦਾਇਕ

ਨੰ. 2) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 1) ਦੁਆਰਾ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 20 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੁਪਏ ਦਾ 3,80,000 ਦੀ ਬਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਆਜ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3) ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 13 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੂਨ, 1995 ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1) ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 13 ਜੂਨ, 1995 ਦੇ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 5 ਸਤੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਪੀ ਈਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 13 ਜੂਨ, 1995 ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਆਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 18 ਦਸੰਬਰ, 1996 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ 13 ਜੂਨ, 1995 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ

20 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1) ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 4 ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਾਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮੂਲ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਗਲਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਗੁਆਚਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਜਾਂ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਮੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(5) ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਦਈ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 9 ਦਸੰਬਰ, 2004 ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ

(6) ਮੈਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਲੀ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਂ ਗੁਆਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ

ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ

"65. ਉਹ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।—ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

a ਤੋਂ ਬੀ.

XXXX

XXXX

c. ਜਦੋਂ ਅਸਲੀ ਨਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ, ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਇਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ;

d.

XXXX

XXXX”

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਲੀ ਨਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ, ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।, ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 65 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਜੋ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 65 ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਤਰੀਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਸ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਢਲਾ ਸਬੂਤ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਹੋਂਦ ਭਾਵ ਮਿਤੀ 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 10 ਅਗਸਤ, 2000 ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਰਿਵਾਦੀ ਨੰ: 1) ਨੇ ਮਿਤੀ 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਦਰਅਸਲ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ 20 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 40,000 ਪ੍ਰਤੀ ਬਿਘਾ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ। ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 1) ਦੁਆਰਾ 5,49,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸਬੰਧਤ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਰਕਮ 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ 5,49,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਭਾਵ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਉਸ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ

ਵਿਚ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 1) ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ (ਬਚਿਆਈ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 5,49,000 ਦੀ ਰਕਮ 13 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੁਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1) ਦੁਆਰਾ ਕਿਵੇਂ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਉਕਤ ਕੇਸ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਪਲੀਕੇਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ੀਸ਼ ਰਾਮ ਅਤੇ ਓਐਸਐਸ (2) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਉਸ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਅਤੇ 13 ਜੂਨ, 1995 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ।

(8) ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 9 ਦਸੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

- (1) 2002 (3) CCC 381 (P&H)
- (2) 2003 (1) CCC 554 (P&H)